

Ενότητα 13

Γεια σας, παιδιά! Είμαι ο Πινόκιο, ο μικρός ξύλινος ανθρωπάκος. Πατέρας μου είναι ο Τζεπέτο, ο μαραγκός. Είμαι ένα από τα δημιουργήματά του. Αποφάσισα να μείνω για λίγο μαζί στην τάξη σας, όσο εσείς θα ασχολείστε με τις κατασκευές.

Ξέρετε, μπορώ να σας βοηθήσω.

Γνωρίζω αρκετά από τον πατέρα μου.

Προσέξτε όμως! Λέω κάποια μικρά και αδύα ψεματάκια. Θα τα καταλάβετε αμέσως γιατί μεγαλώνει η μύτη μου.

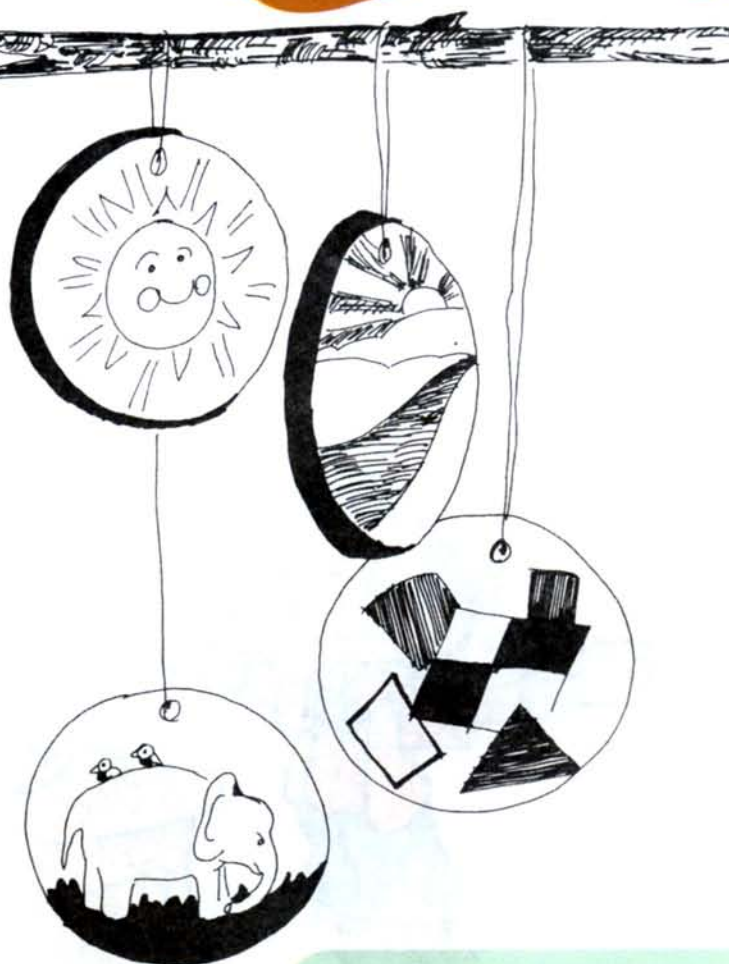
Σήμερα στην τάξη στην ώρα της αισθητικής αγωγής ήμασταν προετοιμασμένοι να φτιάξουμε μόνιπλο με καπάκια. Κάθε ομάδα είχε διαλέξει το δικό της θέμα και είχε και τα ανάλογα υλικά. Ο δάσκαλος μας μοίρασε τις παρακάτω οδηγίες. Ας τις διαβάσουμε.

Υλικά:

- Πλαστικά καπάκια από δοχεία μαργαρίνης, γιαουρτιού ή άλλα καπάκια
- Ψαλίδι
- Μολύβι
- Ξυλομπογιές ή μαρκαδόροι
- Τρυπητήρι για χαρτιά
- Σπάγκος
- Κρεμάστρα ρούχων
- Λευκή κόλλα χειροτεχνίας
- Χαρτί

Διαδικασία:

- 1. Κάντε το περίγραμμα του καπακιού σε ό,τι χαρτί θέλετε.
- 2. Κόψτε τους κύκλους και κολλήστε τους μπρος και πίσω στο καπάκι.
- 3. Φτιάξτε μια τρύπα στο πάνω μέρος με το τρυπητήρι.
- 4. Διακοσμήστε με ζωηρά χρώματα, με ξυλομπογιές ή μαρκαδόρους.
- 5. Περάστε σπάγκο από κάθε καπάκι και δέστε το σε μια κρεμάστρα ρούχων.
- 6. Κρεμάστε το μόμπιλό σας από το γαντζάκι της κρεμάστρας.

Παραλλαγές:

- 1. Κόψτε σχέδια από περιοδικά, φωτογραφίες ή κάρτες και κολλήστε τα στα καπάκια.
- 2. Κάντε το περίγραμμα από ένα βαζάκι μαγιονέζας πάνω σε δυο φωτογραφίες. Κόψτε τες.
- 3. Κολλήστε τους κύκλους με τις φωτογραφίες σε κάθε πλευρά στο καπάκι. Δέστε νήμα ολόγυρα στο καπάκι και κρεμάστε το.

Μαίρη Ανν Κολ — Σίντυ Γκέινερ,
Τα παιδιά δημιουργούν με υλικά από το περιβάλλον,
μετάφρ. Χ. Δεληγιάννη, εκδ. Πατάκη, Αθήνα, 2003

2. Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται τα ρήματα του κειμένου. Να συμπληρώσετε τα αντικείμενά τους:

Ρήμα	Αντικείμενο
κάντε	
κόψτε	
κολλήστε	
φτιάξτε	
περάστε	
δέστε	
κρεμάστε	
κόψτε	
κολλήστε	
κάντε	
κόψτε	
κολλήστε	
δέστε	
κρεμάστε	

3. Να γράψετε με μια λέξη τα παρακάτω αριθμητικά:

η μία και μισή ώρα:

το ένα και μισό κιλά κόλλα:

τα δύο και μισό μέτρα σκοινί:

ένας τόνος και μισός:

οι τρεις και μισή κόλλες χαρτί:

τα τρία και μισό μέτρα χαρτί:

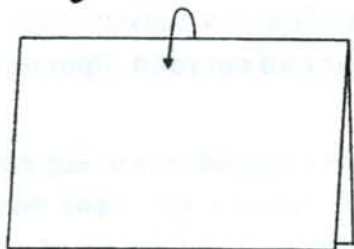
τέσσερις ώρες και μισή:

τα τέσσερα και μισό κιλά μήλα:

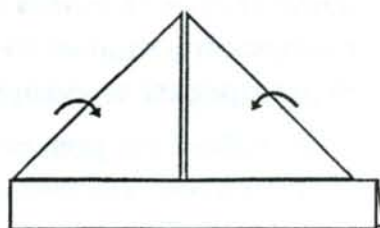

Την επόμενη μέρα, στο μάθημα της αισθητικής αγωγής τα παιδιά αποφάσισαν, μιας και πλησιάζει το καλοκαίρι, να φτιάξουν ένα καραβάκι από χαρτί. Θα τους παρακολουθήσω γιατί μ' αρέσουν τα ταξίδια στη θάλασσα και, μόλις πάω σπίτι μου, θα φτιάξω ένα του πατέρα μου του Τζεπέτο.

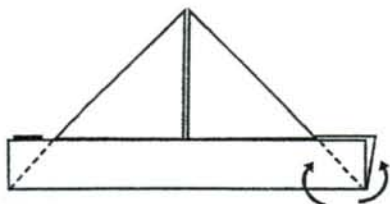
Μπορείς κι εσύ να φτιάξεις μια βαρκούλα από χαρτί.

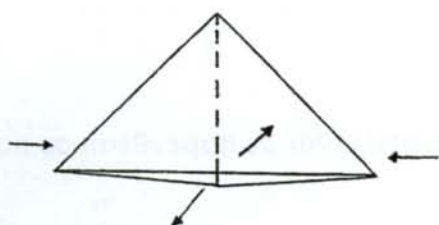
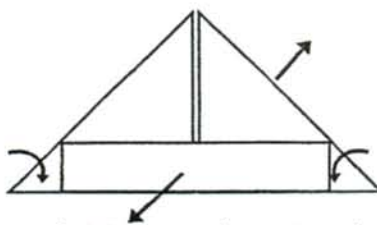
1 Παίρνεις μια ορθογώνια κόλλα χαρτί και τη δαλώνεις στη μέση.

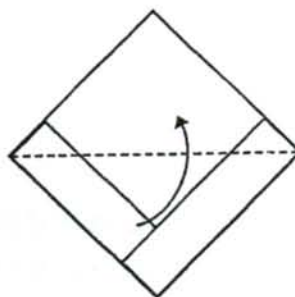
2 Τις δύο πάνω άκρες τις δαλώνεις προς τα μέσα, σαν τρίγωνο.

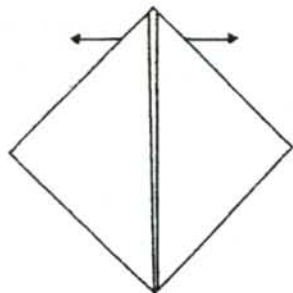
3. Τις δύο άκρες από το χαρτί που περικοπείς από κάτω, τις δαλώνεις τη μία από τη μία μεριά και την άλλη από την άλλη, δαλώνοντας και τα μικρά τριγωνάκια που περικοπείς προς τα μέσα, το ένα πάνω από το άλλο.

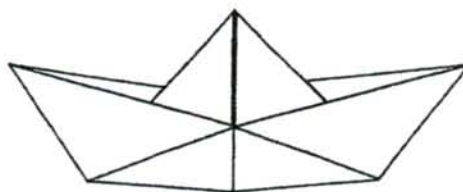
4. Το τρίγωνο που έχει σχηματιστεί το θιάνεις από τις δύο γωνίες, τις θιέςεις και το κλείνεις, ώστε να δημιουργηθεί ένα τετράγωνο.

5. Από το τετράγωνο αυτό, δαλώνεις τις ελεύθερες άκρες προς τα πάνω, τη μία από τη μία πλευρά και την άλλη από την άλλη πλευρά, ώστε να γίνει πάλι τρίγωνο. Υστερα ξαναδαλώνεις το τρίγωνο σε τετράγωνο όπως στο σχήμα 4.

6. Πιάνεις τις ελεύθερες πάνω άκρες και τις ανοίγεις προς τα έξω.

7. Η βαρκούλα σου είναι έτοιμη για το θαυμάσιο της ταξίδι.

θυμηθείτε

Ενεργητική και παθητική
σύνταξη

4. Διαβάστε πώς τα παιδιά πήραν μια κόλλα χαρτί και την έκαναν καράβι. Όμως το παρακάτω κείμενο είναι γραμμένο σε **παθητική** σύνταξη. Προσπαθήστε να το μετατρέψετε σε **ενεργητική**.

Μια κόλλα χαρτί διπλώθηκε στη μέση από τους μαθητές. Κατόπιν διπλώθηκαν οι δυο πάνω άκρες προς τα μέσα, σαν τρίγωνο. Στη συνέχεια σχηματίστηκε ένα τρίγωνο και, αφού πιέστηκε και κλείστηκε στις γωνίες, μετατράπηκε σε τετράγωνο. Ξαναδιπλώθηκε το τετράγωνο σε τρίγωνο, κι έτσι ετοιμάστηκε μια βαρκούλα από χαρτί. Είναι έτοιμη για το ταξίδι της.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Να συμπληρώσετε τα κενά βάζοντας τα ρήματα που είναι σε παρένθεση σε παρελθοντικό χρόνο, στο σωστό πρόσωπο και αριθμό.

Όταν ήμουν δεκαπέντε χρονών, ήθελα να αποδείξω σε όλους πως κι εγώ είμαι ικανός να κάνω μια πετυχημένη κατασκευή. _____ (υποφέρω) ξέροντας ότι οι φίλοι μου και οι γονείς μου με θεωρούσαν ανίκανο να κατασκευάσω κάτι. Μοναδική μου σύμμαχος ήταν η μεγαλύτερή μου αδερφή. Με πήγε να γραφτώ σε μια σχολή ξυλογλυπτικής. Με _____ (ενδιαφέρω) να μάθω να κατασκευάζω πράγματα μόνος μου, για να τους καταπλήξω όλους με τις ικανότητές μου. Έτσι, _____ (υποκύπτω) στην ομορφιά της τέχνης του ξύλου. Αυτό που με _____ (ενδιαφέρω) πιο πολύ απ' όλα ήταν να φτιάχνω πλοία μινιατούρες. Μετά από πολλή προσπάθεια, όπου _____ (υπάρχω) και αποτυχίες, _____ (επιτυγχάνω) σαν κατασκευαστής πλοίων μινιατούρων από ξύλο. Το μυστικό μου ότι ασχολούμαι με την κατασκευή μινιατούρων _____ (διααρρέω) τον καιρό που _____ (εκθέτω) για πρώτη φορά μαζί με άλλους μαθητές της σχολής τα έργα μου. Η αδερφή μου δεν κρατήθηκε και _____ (διαδίδω) σε όλους την επιτυχία που είχα στην έκθεση.

Σήμερα, μετά από πολύ καιρό από εκείνη την ημέρα που με _____ (προτρέπω) η αδερφή μου να πάω στη σχολή, είμαι σίγουρος πως τότε _____ (υπερβάλλω) σχετικά με τη γνώμη που οι δικοί μου είχαν για μένα. Ακόμη κι αν ήταν αλήθεια ότι με θεωρούσαν αδέξιο και λιγότερο ικανό από τους άλλους, δε με ικανοποίησε το γεγονός ότι τους _____ (διαψεύδω). Με χαροποίησε το ότι έχω βρει τον τρόπο να εκφράζομαι και να περνάω τον ελεύθερό μου χρόνο κατασκευάζοντας αυτό που μου αρέσει, μινιατούρες πλοίων.

κείμενο της συγγραφικής ομάδας

6. Το ρήμα **κατασκευάζω** προέρχεται από το **κατά+σκευάζω**. Συμπληρώστε στον παρακάτω πίνακα και άλλα ρήματα που έχουν ως δεύτερο συνθετικό τους το αρχαίο ρήμα «σκευάζω» και γράψτε τη σημασία τους. Κατόπιν βρείτε και λέξεις που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με αυτές:

Ρήμα	Σημασία	Οικογένεια λέξεων

8. Μετατρέψτε τις προτάσεις από την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

Ζωγραφίζουμε πάνω σε ένα χαρτόνι τη μορφή της φιγούρας.

.....

Καλύπτουμε τις δυο πλευρές με ρυζόχαρτο και ζωγραφίζουμε ανάλογα.

.....

Αφαιρούμε από το εσωτερικό της φιγούρας τα μέρη που τα διαπερνάει το φως.

.....

Συνδέουμε τα μέρη της φιγούρας με κόπιτσες.

.....

9. Στον παρακάτω πίνακα βάλτε τα ρήματα του κειμένου και μετά σημειώστε ένα X για να δείξετε αν αυτά είναι *μεταβατικά* ή *αμετάβατα*.

[illegible]

.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

10. Να βρείτε τις εξαρτημένες αναφορικές προτάσεις (προσδιοριστικές και μη προσδιοριστικές) στο παρακάτω κείμενο, να τις υπογραμμίσετε και να βάλετε κόμμα εκεί που χρειάζεται:

Κρατώντας τη φιγούρα από το ξύλινο πηχάκι μπορούμε να παίζουμε κουνώντας την. Τα σκηνικά γίνονται με τον ίδιο τρόπο που γίνονται και οι φιγούρες. Αφήνοντας δηλαδή κενά πάνω στο χαρτόνι του σκηνικού, και αφού καλύψουμε και τις δυο πλευρές του με ρυζόχαρτο, το χρωματίζουμε ανάλογα. Μόνο που το σκηνικό με τα καρφιστάκια που μοιάζουν με αυτά που χρησιμοποιούν οι μοδίστρες το πιάνουμε κατευθείαν στις άκρες του πανιού του μπερντέ δεξιά αριστερά. Πολλές φορές, ένα σκηνικό μπορεί να 'ναι και στο κέντρο της σκηνής, για παράδειγμα ένα δέντρο, μια πολυθρόνα κτλ. Τα σκηνικά όμως μπορούμε να τα ζωγραφίσουμε και κατευθείαν πάνω σε ρυζόχαρτο, ύφασμα, πλαστικό κτλ. ή να τα κάνουμε σκαλιστά πάνω σε χαρτόνι. Επίσης, τις φιγουρίτσες που θα φτιάξουμε μπορούμε να τις ζωγραφίσουμε και κατευθείαν πάνω σε κομμάτια πλαστικού που πωλούνται στο εμπόριο (σε μορφή φύλλων). Για να πιάνει καλά το χρώμα πάνω στο πλαστικό, πρέπει πρώτα να τριφτεί με ψιλό γυαλόχαρτο.